

Vide perspektiver gir effektiv trelastflyt

Av Erlend Ystrøm Haartveit og Line Hoem

I skog- og trenæringen har betydelige effektiviseringsgevinster blitt realisert innenfor råvareforsyning, produksjon og distribusjon av produkter til markedet. Forbedringene er hovedsakelig realisert internt i hver bedrift. I en verdikjede bestående av mange bedrifter vil endringer gjennomført i en bedrift ofte påvirke andre aktører i kjeden negativt. Dette reduserer effektiviseringsgevinstene sett i et helhetsperspektiv og gir ikke den ønskede reduksjonen av totalkostnadene. Målsetninger om økt konkurransevne for sluttproduktene og økt lønnsomhet for aktørene i verdikjedene blir dermed ikke innfridd.

I logistikkforskningen er det i dag bred enighet om at de potensielle effektiviseringsgevinstene er langt større ved å samordne varestrømmene på tvers av bedriftsgrensene, enn ved ytterligere å effektivisere enkeltbedrifter. Tillit og åpenhet mellom aktørene er en nødvendig forutsetning for å kunne effektivisere hele materialstrømmen. Skog- og treindustrien har over store deler av verden vært kjent som en industri med liten grad av samhandling i verdikjeden. Tillit og åpenhet mellom kunder og leverandører i kjeden har vært lav og til en viss grad preget av

Samarbeid på tvers av bedriftsgrensene kan bidra til å redusere fordyrende håndtering og transport av trelast. Foto: Harry Welten

frykt for at kunden/leverandøren skal få for stor makt i forhold til ens egen bedrift.

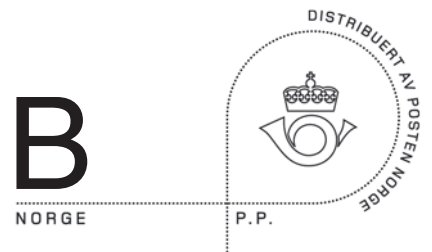
Aktørene i verdikjedene for skog og treprodukter har vokst og stadig større volumer går igjenom hver aktør i kjeden. Dette skaper en gjensidig avhengighet som øker interessen for å se flere bedrifter under ett, og effektivisere vareflyten for hele logistikksystemet.

Ved Skogforsk har vi over lengre tid arbeidet med et prosjekt der to aktører, Moelven Wood AS og Optimera AS har vært likeverdige deltakere, og der formålet har vært å effektivisere va-

reflyten mellom disse. Optimera eier byggevarekjeden Montér som har 74 butikker i Norge. Skogforsks forskning går ut på å påvise effektiviseringspotensialer uavhengig av bedriftsgrensene. Selv for en nøytral tredjepart tok det tid å bygge tillit til begge, men i dag har Skogforsk nærmest ubegrenset tilgang til personale og datamateriale.

Vi har gjennomført mange dybdeintervjuer både person til person og over telefon. I tillegg analyserer vi data som hentes direkte fra bedriftenes forretningsystemer. Dette har gitt oss helt nye muligheter til å påvise forbedringspotensialer

Returadresse:
Norsk institutt for
skogforskning
Høgskoleveien 8
N-1432 Ås

Skogforsk: tlf: 64 94 90 00, www.skogforsk.no; Institutt for naturforvaltning: tlf: 64 96 58 00, www.umb.no/ina; redaktør: Bjørn R. Langerud

FOTO: MOELVEN INDUSTRIER ASA

Alle involverte har hatt et stort kunnskapsmessig utbytte av prosjektet. Når flere aktører i en kjede er med, vil aktørene få økt kunnskap om virksomheten til sine handelspartnere. Dette bidrar til økt forståelse av hverandres kostnadsdrivere. Sannsynligheten for å kunne realisere effektiviseringstiltak øker når en mer helhetlig kunnskap eksisterer i hver bedrift.

Prosjektet er en del av et større prosjekt initiert av Skogbrukets og skogindustriens forskningsforening (SSFF) og vil avsluttes i løpet av 2006.

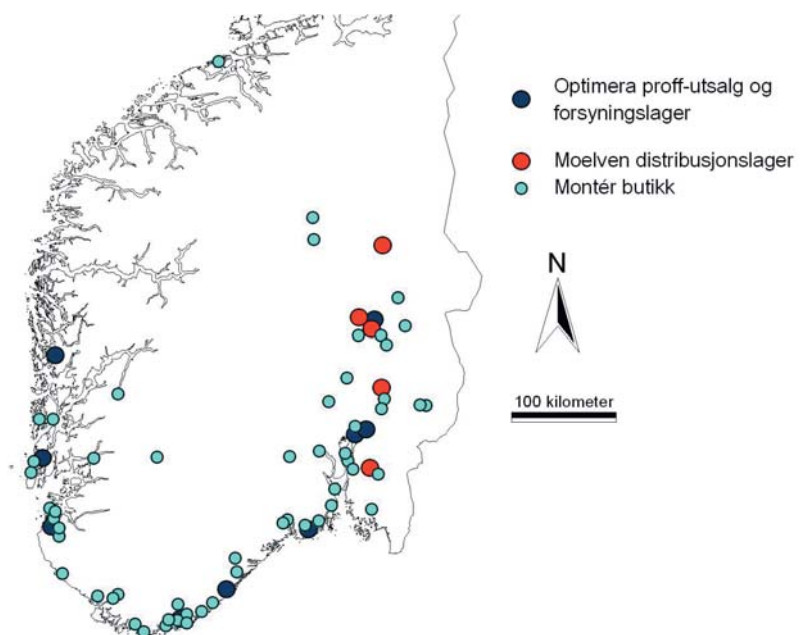
For mer informasjon, kontakt:
erlend.haartveit@skogforsk.no

som vanskelig kan finnes ved å studere en enkelt bedrift. Her er to eksempler:

1 Trelast består av mange hundre produkter, og hvert produkt skal ha en unik produktkode som lagres i produktregistrene til hver av bedriftene. Ulikheter i registrene, og bruk av samleposter i omsetningen av noen produkter fører til at det er vanskelig å utnytte salgshallene fra butikkene til å øke forutsigbarheten for leverandøren.

2 Transportplanlegging gjennomføres av flere personer i begge bedrifter. Både butikkpersonale og ansatte på regionlagrene forsøker å samle varebehov til fulle billass. Siden Optimera ikke har kunnskap om hvor varene hentes fra må transportplanlegging også utføres hos Moelven. For å samordne

identifisering av varebehov og transportplanlegging bedre må det arbeides samtidig med forbedring av leveringsevnen og med rutiner som øker tilgangen på informasjon om varebehov.

Effektiv vareflyt krever gode rutiner for toveis informasjonsstrøm mellom lagerpunktene til Optimera/Montér og Moelven.